

**PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS  
EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS  
POSĖDŽIO PROTOKOLAS**

2022 m. birželio 17 d. Nr. ESK-7- (31.3)

Pakruojis

Posėdis įvyko 2022 m. birželio 17 d. 8.10-10.00 val. ir 14.00-15.00 val.

Posėdis vyko savivaldybės mažojoje salėje.

Posėdžio pirmininkė – Ilona Gelažnikienė, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktorė, Pakruojo rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos (toliau – ESK) pirmininkė.

Posėdžio sekretorė – Daiva Sidaugienė, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus archyvo tvarkytoja, ESK sekretorė.

Posėdyje dalyvavo ESK nariai ir kviestieji asmenys (sąrašas pridedamas), Pasvalio rajono savivaldybės atstovai (posėdyje dalyvavo nuotoliniu būdu).

**DARBOTVARKĖ:**

1. Dėl susidariusios padėties Pakruojo ir Dvariūkų užtvankose.
2. Dėl susidariusios padėties Pasvalio savivaldybėje.
3. Dėl potvynio grėsmės Pakruojo rajono teritorijoje.

Ilona Gelažnikienė, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktorė, Pakruojo rajono savivaldybės ESK pirmininkė, supažindino susirinkusiuosius su posėdžio darbotvarke, pasiteiravo, ar bus pastabų ar pasiūlymų.

Dėl pritarimo darbotvarkei balsuota“ „už“ – 10 (vienbalsiai).

**1. SVARSTYTA. Dėl susidariusios padėties Pakruojo ir Dvariūkų užtvankose.**

Gediminas Macijauskas, AB „Meresta“ projektų vadovas, pateikė informaciją apie esamą situaciją Pakruojo ir Dvariūkų užtvankose, apie bendrą situaciją Pakruojo rajone, susidariusią dėl didelio kiekio kritulių. Potvynio rizika rajone šiuo metu yra aukšta, į užtvankas suteka didelis kiekis vandens iš patvinsusių upių, apsemti dideli plotai dirbamų laukų, skundžiasi rajono gyventojai. Stengiamasi palaikyti optimalų vandens lygį Pakruojo užtvankoje, atsižvelgiant į situaciją ne tik Kruojos aukštupyje ir žemupyje, bet ir į tai, kad nuo vandens lygio Pakruojo užtvankoje priklauso ir vandens lygis Pasvalio rajone.

Lilija Savickienė, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėja, kalbėjo apie tai, kad kartu su kitais specialistais apvažiavo rizikines Pakruojo rajono vietas, kai kur vanduo yra pakilęs aukščiau kelio lygio ir kai kuriose vietose keliai tapo nepravažiuojami. Išsilieję upės, semiamos gyventojų sodybos, ūkininkų laukai.

Rolandas Garbštas, UAB „Hidrogreen“ direktorius, kalbėjo apie tai, kad Dvariūkų užtvankoje yra palaikomas teisės aktais patvirtintas optimalus vandens lygis. Nemano, kad potvynio grėsmė Pakruojo miesto ir seniūnijos teritorijoje tiesiogiai priklauso nuo vandens lygio Dvariūkų užtvankoje.

Tomas Žukaitis, Aplinkos apsaugos departamento Šiaulių valdybos Pakruojo aplinkos apsaugos inspekcijos vyriausiasis specialistas, kalbėjo apie tai, kad yra atliekami planiniai patikrinimai, taip pat ir Dvariūkų užtvankoje, pažeidimų nerasta. Reikėtų imtis priemonių ne rizikingai situacijai susidarius, o prognozuojant ir pasiruošiant galimiems gamtos iššūkiams, vandens lygį pažeminant ir sudarant galimybę įtekėti į užtvankas didesniame vandens kiekiui iš anksto, stebint prognozes.

Robertas Jagminas, Aplinkos apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Šiaulių valdybos Pakruojo aplinkos apsaugos inspekcijos viršininkas, informavo susirinkusiuosius, kad pats asmeniškai su kolegų komanda apvažiavo rajono upes, jos buvo apžiūrėtos ir dronų pagalba, padarytos nuotraukos ir darytina išvada, kad situacija Pakruojo rajone yra kritinė. Rekomenduoja atlikti profesionalų rajono vandens baseinų padėties įvertinimą, parengiant mini studiją su išvadomis ir rekomendacijomis.

Albinas Navickas, Lietuvos ūkininkų sąjungos Pakruojo rajono skyriaus vadovas, kalbėjo apie tai, kad kritinių situacijų prognozavimas labai priklauso nuo galimybės išmatuoti kritulių kiekį. Toks matuoklis rajone yra tik vienas, būtų tikslinga turėti jų daugiau.

NUTARTA.

1. Pavesti Erikai Junevičienei, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos vyriausiajai specialistei (ekologei):

1.1. išanalizuoti galimybę dėl kritulių matuoklių įsigijimo ir pateikti pasiūlymus.

1.2. išsiaiškinti kas atlieka ar galėtų atlikti profesionalią rajono upių baseinų studiją.

2. SVARSTYTA. Dėl susidariusios padėties Pasvalio savivaldybėje.

Pasvalio rajono savivaldybės atstovai pateikė informaciją apie esamą situaciją Pasvalio rajone. Suabejojo, ar Dvariūkų užtvankos vandens lygio reguliavimas turi įtakos tiek Pasvalio, tiek Pakruojo rajonams.

Ilona Gelažnikienė pasiteiravo, ar Pasvalio ESK neplanuoja skelbti ekstremaliosios situacijos.

Pasvalio savivaldybės atstovai atsakė, kad šis klausimas yra svarstytinas, bet šiuo metu nuo tokio sprendimo priėmimo susilaiko.

Svarstytu klausimu joks nutarimas nepriimtas.

3. SVARSTYTA. Dėl potvynio grėsmės Pakruojo rajono teritorijoje.

Albinas Navickas kalbėjo, kad didžiausią žalą nuo potvynių patiria Pakruojo rajono ūkininkai, užlieti dideli plotai pasėlių. Ūkininkai tikrą žalą galės įvertinti po 2-3 savaitių.

Lilija Savickienė sakė, kad kenčia ne tik ūkininkai, skundžiasi ir rajono gyventojai dėl užlietų sodybų.

Ilona Gelažnikienė paprašė ieškoti sprendimų, kurie būtų priimtini abiem rajonams, tiek Pakruojo, tiek Pasvalio. Galbūt būtų tikslinga bent keletui valandų pažeminti vandens lygį Dvariūkų užtvankoje.

Daiva Rocienė, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė (civilinei saugai ir mobilizacijai), informavo, kad iš rajono seniūnijų seniūnų surinko informaciją dėl gausaus lietaus ir potvynio padarytų nuostolių. Seniūnai informavo, kad nepravažiuojamas kelias Mažeikoniai–Noreikoniai–Telišioniai, apsemta kelio atkarpa nuo Kvedarų k. iki Šiliškio k. Vietinės reikšmės kelyje Vėbariai–Janiškaičiai atsivėrė skylė: išplautas gruntas po sankasa. Kelyje nuo Mikoliškio kaimo pusės link Noriūnėlių kaimo įgriuvo pralaida. Apie tai informuotos rajono spec. tarnybos ir VĮ „Kelių priežiūra“. Daug apsemtų rajono ūkininkų pasėlių plotų, privažiavimų prie jų. Negalima šienapjūtė, nes neįmanoma įvažiuoti į pievas.

Erika Junevičienė informavo, kad birželio 16 dieną raštu kreiptasi į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybą dėl iškritusių kritulių kiekio rajone. Šiandien ryte gautas atsakymas, kad remiantis Pakruojo automatinės meteorologijos stoties (toliau – AMS) duomenimis per birželio 1–15 d. laikotarpį iškrito 88,4 mm kritulių. Vandens lygis Daugyvenės upėje, Rimšonių vandens matavimo stoties duomenimis, yra 208 cm virš stoties nulinės atskaitos.

Ilona Gelažnikienė pasiūlė komisijoms nariams skelbti ekstremaliąją situaciją Pakruojo rajone.

Daiva Rocienė, paaiškino, kad norint skelbti ekstremaliąją situaciją reikia gauti atsakingos institucijos pritarimą, t. y. šiuo atveju reikėtų kreiptis į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją.

NUTARTA:

1. Pavesti Pakruojo rajono savivaldybės administracijos vyriausiajai specialistei (civilinei saugai ir mobilizacijai) Daivai Rocienei, vadovaujantis teisės aktais kreiptis į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją dėl pritarimo skelbti ekstremaliąją situaciją Pakruojo rajone.

2. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Kultūros, paveldosaugos ir viešųjų ryšių vyriausiajai specialistei Monikai Ilgavičiūtei parengti bendrą straipsnį „Gyventojai perspėjami dėl potvynio. Kaip tinkamai pasiruošti?“, paskelbiant rajoniniame laikraštyje, savivaldybės interneto svetainėje ir Savivaldybės feisbuko puslapyje.

3. Padaryti pertrauką ir ESK posėdį pratęsti 14.00 valandą.

14.00 val. ESK nariai (posėdyje dalyvavo 8 nariai), kviestieji asmenys ir Pasvalio savivaldybės atstovai tęsė posėdį.

Daiva Rocienė informavo, kad el. paštu buvo kreiptasi į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD prie VRM) Situacijų koordinavimo skyrių dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 421 „Dėl Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“ patvirtinto Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo 10.4 punktu „Stichinis ar katastrofinis meteorologinis reiškinys, sukėles žemės ūkio augalų žūtį“ ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“ patvirtintų Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių 1.2 punktu „Labai smarkus lietus“ būtų gautas pritarimas dėl ekstremaliosios situacijos skelbimo Pakruojo rajone. Apie 13 val. gautas atsakymas, kad Pakruojo AMS stichinio rodiklio lietus nepasiekė, todėl dėl ekstremaliosios situacijos skelbimo Pakruojo rajone pritarimas negautas.

Pasvalio rajono savivaldybės atstovai informavo, kad jų rajone vandens lygis vis dar kyla, semia sodus. Situacija Pasvalio rajone yra ribinė, bet dar nėra kritinė.

Ilona Gelažnikienė taip pat kalbėjo apie tai, kad Pakruojo rajono upėse vanduo taip pat kyla ir mato tik vieną išeitį – žeminti vandens lygį Dvariūkų užtvankoje pakeliant šliuzus.

Erika Junevičienė dar kartą akcentavo, kad laikantis Leidimų pažeminti vandens lygį tvenkiniuose ir patvenktuose ežeruose išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 33 „Dėl Leidimų pažeminti vandens lygį tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), Dvariūkų užtvankos vandens lygį būtų galima pažeminti iki žemiausio vandens lygio, t. y. iki 48.05, jeigu nebūtų žuvų neršto laikotarpis. Šio aprašo 9 punktą numato, kad vandens lygis tvenkiniuose ar patvenktuose ežeruose negali būti žeminamas kasmet nuo kovo 15 d. iki birželio 30 d., išskyrus atvejus, kai vykdoma ekstremaliųjų situacijų prevencija pagal savivaldybės parengtą ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą ir/arba kai hidrotechnikos statinių apžiūros metu nustatoma, kad dėl hidrotechnikos statinio techninės būklės gali įvykti hidrotechnikos statinio griūtis, kyla grėsmė žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai. Šiuo metu Dvariūkų užtvankos vandens lygį galima pažeminti neviršijant normalaus patvankos lygio, t. y. iki 48,30 m.

Ilona Gelažnikienė pasiūlė nutarimo projektą:

1. Įpareigoti Dvariūkų užtvanką prižiūrinčius atstovus ~~nuo~~ esamą vandens patvankos lygį pažeminti iki 0,05 m, bet ne žemiau 48,30 m.

Balsuota: „už“ – 7, „susilaikė“ – 1.

2. Pasvalio ir Pakruojo rajonų savivaldybių administracijų bei Dvariūkų užtvanką prižiūrinčius atstovus nuvykti prie Dvariūkų užtvankos 15.30 val. ir įvertinti esamą situaciją.

NUTARTA. Įpareigoti:

1. Dvariūkų užtvanką prižiūrinčius atstovus ~~nuo~~ esamą vandens patvankos lygį pažeminti iki 0,05 m, bet ne žemiau 48,30 m.

2. Pasvalio ir Pakruojo rajonų savivaldybių administracijų bei Dvariūkų užtvanką prižiūrinčius atstovus nuvykti prie Dvariūkų užtvankos 15.30 val. ir įvertinti esamą situaciją.

Posėdžio pirmininkė

Ilona Gelažnikienė

Posėdžio sekretorė

Daiva Sidaugienė